

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
магістрантів і молодих дослідників**

**«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ
У ХХІ СТОЛІТТІ»**

**ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ У РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

16 листопада 2023 року

Біла Церква – 2023

УДК 330.341.1:33:005

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р. екон. наук, професор
Варченко О.М., д-р. екон. наук, професор
Димань Т.М., д-р. с.-г. наук, професор
Паска І.М., д-р. екон. наук, професор
Зубченко В.В., канд. екон. наук, доцент
Хомяк Н.В., канд. екон. наук, доцент
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук, доцент
Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук, доцент

Наукові пошуки молоді у ХХІ столітті. Інноваційні пріоритети у розвитку економіки та менеджменту: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 194 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

©БНАУ

визначених фінансовим менеджментом, та сприяє ефективній реалізації функцій фінансового менеджменту.

Список використаних джерел

1. Разумова Г. В., Буцанова Н. Г. Вдосконалення механізму управління фінансовою діяльністю підприємства. Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С.182–184.
2. Балацька А. Сутність фінансового механізму розвитку малого та середнього бізнесу. Економічний аналіз. 2020. №30 (1). С. 7–14.
3. Бланк І. А. Фінансовий менеджмент. Київ : Elga, Nika-centr, 2017. С. 322.

УДК 658.115:005.35

ТЕРЕЩЕНКО Д.В., магістрантка

Науковий керівник – **ЗАДОРОЖНА Р.П.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В ДЕРЖАВНИХ КОМПАНІЯХ

Досліджено сутність корпоративного управління та його важливість для державних компаній. Висвітлено аналітичну цінність Індексу корпоративного управління, побудованого за методикою Київської школи економіки. Проаналізовано відмінності держкомпаній за окремими складовими Індексу; здійснено їх ранжування на основі багатовимірної середньої.

Ключові слова: корпоративне управління, Індекс корпоративного управління, держкомпанії, багатовимірна середня, рейтинг.

Стратегічний успіх компанії залежить від багатьох чинників, важливу роль з-поміж яких відіграє якість корпоративного управління. Останнє має вирішальне значення у забезпеченні того, щоб компанія працювала в інтересах усіх стейкхолдерів; була соціально відповідальною, діяла етично та в межах правового поля.

Корпоративне управління є сукупністю організаційно-економічних механізмів, які націлені на збалансування інтересів акціонерів та інших зацікавлених у діяльності акціонерного товариства осіб у процесі управління його розвитком та збільшенням ринкової капіталізації [1, С. 39].

За своєю сутністю корпоративне управління – це система правил, практик та процесів керівництва компанією та контролю за її діяльністю. Ця система охоплює відносини між керівництвом компанії, радою директорів, акціонерами, іншими зацікавленими сторонами.

Ефективне корпоративне управління сприяє довгостроковому успіху компанії та допомагає вибудувати довіру між її стейкхолдерами. Відтак оцінювання якості та ефективності корпоративного управління є важливим як для приватних корпорацій, так і для тих, власником є держава. Результати такого оцінювання враховуються зацікавленими сторонами при вирішенні питань співпраці, доцільності інвестування тощо [2, С. 4].

Так, для державних компаній якісне корпоративне управління уможливорює вирішення наступних завдань [3]:

- досягати стратегічних та фінансових цілей;

- виконувати цілі державної політики, зокрема, виконувати делеговані їм спеціальні обов'язки;
- зменшувати ризики політичного втручання в їх діяльність;
- мінімізувати вартість залучення капіталу;
- зменшувати корупційні ризики.

Оцінювання якості корпоративного управління може здійснюватись з використанням широкого спектру методів та підходів, більшість з яких є інформаційним продуктом міжнародних рейтингових агенцій [4]. Проте наразі вітчизняні аналітики вже мають досвід побудови власних методик оцінки практик якості корпоративного управління держкомпаній на основі відкритих джерел [3].

В 2020 р. фахівцями Київської школи економіки було розроблено та застосовано Індекс корпоративного управління (ІКУ) для оцінювання його якості в п'ятнадцяти найбільших державних компаніях. В рамках цього Індексу було оцінено 4 головні складові корпоративного управління (табл. 1).

Таблиця 1 – Індекс корпоративного управління та його складові за держкомпаніями, балів

Компанія	Засади державної власності (max 20)	Структура корпоративного управління (max 40)	Політики і стандарти (max 20)	Розкриття інформації та прозорість (max 20)	ІКУ
ПРАТ «Укргідроенерго»	16	29	11	17	73
НЕК «Укренерго»	16	32	10	15	73
АТ «Укрпошта»	16	27	7	15	65
АТ «Укрзалізниця»	13	27	10	15	65
АТ «ДАК Автомобільні дороги України»	16	24	8	13	61
ДП «АМПУ»	10	25	9	15	59
Поліграфкомбінат «Україна»	11	21	5	15	52
ДП МА «Бориспіль»	11	24	6	11	52
НАК «Нафтогаз України»	13	14	9	13	49
АТ «Аграрний фонд»	12	8	8	13	41
ДК «Укроборонпром»	10	13	6	12	41
ДП «НАЕК Енергоатом»	8	10	10	12	40
ТОВ «Оператор ГТС України»	10	8	4	12	34
АТ «ДПЗКУ»	12	4	5	12	33
ДП «Украерорух»	8	3	5	10	26

Джерело: [3]

В табл. 1 держкомпанії проранжовано за зменшенням значень ІКУ. Лише 8 з 15 підприємств мають значення індексу, що перевищує середнє (50,9 балів, табл. 2) по досліджуваній сукупності.

Порівнюючи варіацію окремих складових Індексу корпоративного управління, слід відзначити, що найбільші відмінності між держкомпаніями спостерігаються за складовою «Структура корпоративного управління» (коефіцієнт варіації 52,6%); найменші – за

складовою «Розкриття інформації та прозорість» (коефіцієнт варіації 13,9%). Варіація складової «Політики і стандарти» є найбільш близькою до варіації Індексу корпоративного управління – значення коефіцієнтів варіації складають відповідно 29,0% і 28,2%.

Таблиця 2 – Дескриптивні статистики Індексу корпоративного управління та його складових за держкомпаніями

Компанія	Засади державної власності	Структура корпоративного управління	Політики і стандарти	Розкриття інформації та прозорість	ІКУ
Максимальне значення, балів	16,0	32,0	11,0	17,0	73,0
Мінімальне значення, балів	8,0	3,0	4,0	10,0	26,0
Середнє значення, балів	12,1	17,9	7,5	13,3	50,9
Розмах варіації, балів	8,0	29,0	7,0	7,0	47,0
Середнє квадратичне відхилення, балів	2,7	9,4	2,2	1,8	14,4
Коефіцієнт варіації, %	22,5	52,6	29,0	13,9	28,2

Джерело: розраховано автором за даними Таблиці 1.

Побудуємо також рейтинг держкомпаній, розрахувавши багатовимірну середню [5, С. 82-83] на основі значень окремих складових Індексу корпоративного управління (рис. 1), виконавши їх нормування на основі максимальних значень, наведених в табл. 1.

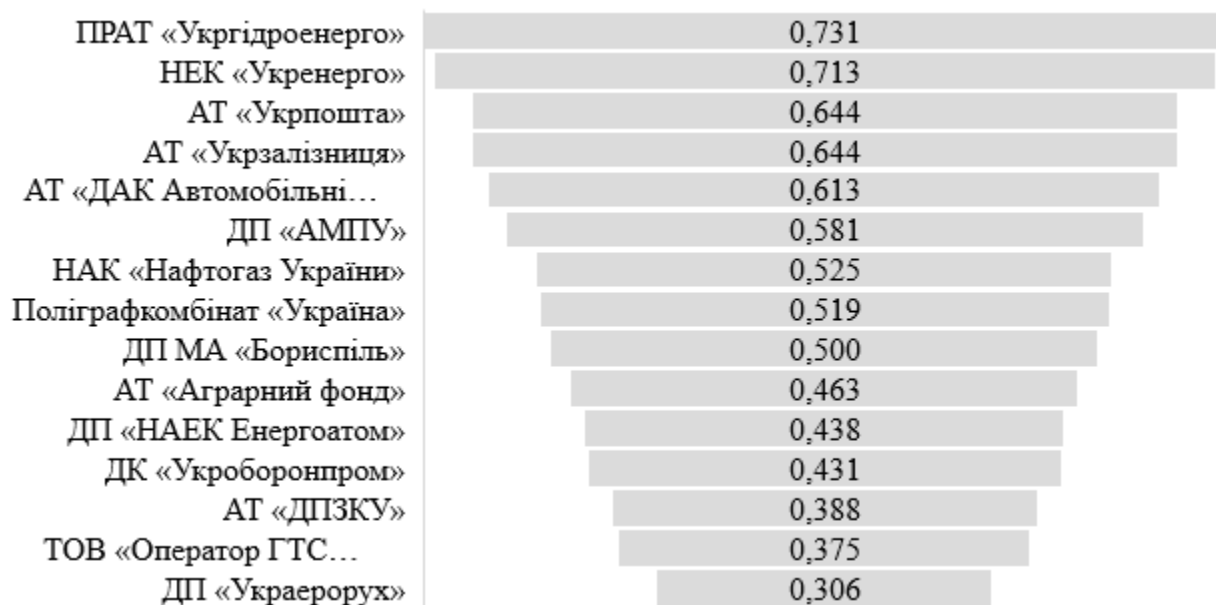

Рис. 1. Рейтинг держкомпаній на основі багатовимірної середньої складових Індексу корпоративного управління

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків за даними Таблиці 1.

Позиції окремих компаній в рейтингу, представленому на рис. 1, відрізняються від наведеного в табл. 1. Це пояснюється різними методиками їх побудови. Багатовимірною середньою, що передбачає стандартизацію показників (в нашому випадку – складових

Індексу корпоративного управління), які входять до узагальнюючої характеристики (ІКУ), більш надійно враховує якість окремих аспектів корпоративного управління досліджуваних держпідприємств.

Використання Індексу корпоративного управління як аналітичного інструменту дозволяє об'єктивно оцінити якість управління державними компаніями та ефективність держави як менеджера. Завдяки цьому підвищується прозорість діяльності держкомпаній та розуміння ситуації на конкретному підприємстві усіма зацікавленими сторонами.

Список використаних джерел

1. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навч. посібник / З. Б. Живко, О. Р. Сватюк, М. І. Копитко; за заг. ред. З. Б. Живко. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 456 с.
2. Гудзь О.Є., Клюка Ю. С. Якість та ефективність корпоративного управління. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2020. № 3(33). С. 4-9.
3. Презентація Індексу корпоративного управління топ-15 держкомпаній. Kyiv School of Economics. URL: <https://kse.ua/ua/prezentatsiya-indeksu-korporativnogo-upravlinnya-top-15-derzhkompaniy-pres-reliz-pislya-konferentsiyi> (дата звернення: 05.11.2023).
4. Задорожна Р. П. Рейтинги та індекси корпоративного управління: сутність, значення та основи методології. Економіка. Фінанси. Право. 2006. № 12. С. 3-7.
5. Ковтун Н.В. Теорія статистики : підручник / Н.В. Ковтун. Знання, 2012. 399 с.

УДК 661.65

ТКАЧЕНКО А.В., магістрант

Науковий керівник – **НЕПОЧАТЕНКО А.В.**, канд.екон. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

Розкрито сутність понять: «логістика» та «логістична система». Розглянуто основні властивості логістичної системи. Наведено методику аналізу надійності функціонування логістичної системи підприємства.

Ключові слова: логістика, логістична система, логістична стратегія, інтегральний показник надійності логістичної системи.

У ринкових умовах господарювання, ефективне функціонування підприємств, фактично неможливе без добре налагодженої системи логістики. Безперечним є той факт, що від рівня організації та управління логістичної системи залежить рівень конкурентоспроможності підприємства. Компетентність у галузі логістики, вміле володіння її методами може забезпечити лідерство у конкурентній боротьбі. Як показує практичний досвід, розвиток логістичних систем на підприємствах знаходиться на різних ступенях та рівнях.

Логістика – це наука про планування, організацію, управління та контроль руху матеріальних та інформаційних потоків у просторі та в часі від їх первинного джерела до кінцевого споживача[1].

Поняття логістичної системи є одним із базових понять логістики. Логістична система – це адаптивна система зі зворотним зв'язком, що виконує ті чи інші логістичні